

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 271/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen varhaiskasvatuksen yksityistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Li Anderssonin /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 271/2018 vp:

Kun varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien osuus osassa kuntia nousee korkeaksi, niin miten taataan mahdollisuus valita julkinen varhaiskasvatuspaikka,

mikä on yksityisen palveluntuottajan vastuu lapsen erityisen tuen järjestämisessä ja

miten valtakunnallisesti vältetään riskit tilanteessa, jossa kunnat yksityistävät koko varhaiskasvatuksensa tai hyvin merkittävän osan siitä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varhaiskasvatuksesta säädetään vuonna 2015 voimaan tulleessa varhaiskasvatuslaissa (36/1973). Varhaiskasvatuslaki on uudistumassa edelleen. Eduskunta hyväksyi varhaiskasvatuslakia koskevan hallituksen esityksen (40/2018 vp) täysistunnossa 27.6.2018. Uudistuneen varhaiskasvatuslain on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2018.

Uutta varhaiskasvatuslakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Laissa tarkoitettua päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja (1 §). Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu (4 §). Uuden varhaiskasvatuslain mukaan (5 §) kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Yksityistä varhaiskasvatusta koskevat erityissäädökset ovat uuden varhaiskasvatuslain 9 luvussa. Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan uuden varhaiskasvatuslain 43 §:n mukaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 271/2018 vp

Myös voimassa olevan varhaiskasvatuslain 10 §:ssä todetaan, että kunta voi järjestää lasten päivähoiton alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla toiminnan itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa tai olemalla jäsen toimintaa ohjaavassa kuntayhtymässä. Lisäksi kunta voi hankkia palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta sekä antamalla palvelunkäyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain mukaisen palvelusetelin. Edellä mainitun lain 10 §:n 3 momentin mukaan kunnan hankkiessa palveluja yksityiseltä palvelujen tuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, mitä edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Voimassa olevan varhaiskasvatuslain luku 3 käsittelee yksityistä lasten päivähoitoa. Yksityisellä lasten päivähoitolla tarkoitetaan lasten päivähoitoa, jonka yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla (15 §). Yksityiseen lasten päivähoitoon sovelletaan yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia (922/2011) sellaisena kuin se on ollut voimassa 1.1.2013. Sovellettavana on myös ollut laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseleleistä (569/2009). Uudistuvassa varhaiskasvatuslaissa on purettu kytkös yksityisiä sosiaalipalveluja koskevaan lakiin ja sisällytetty yksityistä varhaiskasvatusta koskeva kokonaisuus varhaiskasvatuslakiin (luku 9). Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteliä koskeva lainsäädäntö jää kuitenkin toistaiseksi voimaan varhaiskasvatuksessa. Edellä mainitun lain mukaan (6 §) asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet joko kunnan itsensä tai kunnan ostopalveluna järjestämien palvelujen piiriin. Kunta ei voi täten kokonaan yksityistää varhaiskasvatustaan palvelusetelillä järjestettäväksi, jos yksikin vanhempi kieltäytyy ottamasta vastaan palveluseteliä.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ollaan asettamassa varhaiskasvatuksen tuen toteuttamista koskevaa työryhmää, kuten tuotiin esille jo hallituksen esityksessä varhaiskasvatuslaiksi (HE 40/2018 vp). Tämä tukea koskevien säädösten tarkistamisen tarve on todettu myös monissa lausunnoissa ja nyt myös sivistysvaliokunnan mietinnössä SiVM 5/2018 vp. Sivistysvaliokunta piti mietinnössään välttämättömänä, että yksityisten palveluntuottajien tarjoamassa varhaiskasvatuksessa lapset saavat yhtä hyvät ja kattavat palvelut kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, jotta yhdenvertaisuus lasten kesken toteutuu. Eduskunta hyväksyi varhaiskasvatuslain yhteydessä lausuman, jossa se edellytti, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi varhaiskasvatuslain uudistuksen vaikutuksia riittävien varhaiskasvatuspalveluiden yhdenvertaiseen turvaamiseen ja lapsen edun huomioon ottamiseen kaikkialla maassa ja kaikissa väestöryhmissä ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin varhaiskasvatuslain tavoitteiden toteuttamiseksi. Toisessa lausumassa eduskunta edellytti, että valtioneuvosto valmistelee varhaiskasvatuksessa tarjottavan tuen sääntelyä kattavana kokonaisuutena. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kuulemisissa tuonut esille lausumaa puoltavia näkökohtia ja on valmistautunut käynnistämään asiaa koskevan valmistelun osana asetettavaa varhaiskasvatuksen tuen toteuttamisen työryhmää.

Helsingissä 12.7.2018

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen